

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3489/2020. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.177/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az iráni állampolgár indítványozó jogi képviselője (Dr. Mándó Tibor Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Mándó Tibor) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Fővárosi Törvényszék 15.K.701.177/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XIV. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1), (2), (4) és (7) bekezdését.
- [2] A támadott ítéletben és az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján az alkotmányjogi panasz előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A Magyarországon tanulmányokat folytató indítványozó 2020. március 7. napján COVID-19 vírusfertőzés gyanúja miatt járványügyi zárlat (karantén) alá került a Dél-Pesti Centrumkórházban. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az indítványozó valamennyi szabályt betartott, ő csak azt észlelte, hogy ezen a napon, azaz 2020. március 7-én este mindenkit kihívtak a folyosóra az idegenrendészeti hatóság munkatársai és arról tájékoztatták őket, hogy amennyiben megszegik a szabályokat, abban az esetben visszavonják a tartózkodási engedélyüket és kiutasítják őket az országból. Az indítványozó – a panaszban foglalt állítás szerint – ugyanezen a napon hallotta, hogy a kórház másik részében „más személy nem megengedhető hangnemben kiabált a kórházban dolgozó személyekkel”. A karanténból való elengedését követően a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) eljárást indított az indítványozó és társai ellen, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 361. § b) pontja alapján járványügyi szabályszegés vétség elkövetésének gyanúja miatt, majd 2020. március 12-én kelt véleményében és javaslatában kezdeményezte az indítványozó Magyarországról történő kiutasítását és vele szemben három év beutazási és tartózkodási tilalom elrendelését a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 43. § (2) bekezdés d) pontja alapján. Az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF, vagy alperes) 2020. március 13-án kelt 106-1-33155/7/2020-Ké számú határozatával a Harmtv. 43. § (2) bekezdés d) pontja alapján az indítványozót az Európai Unió tagállamainak területéről Irán területére kiutasította, és az idegenrendészeti kiutasítással egyidejűleg három év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el vele szemben. Határozata indokolásában az OIF a BRFK javaslatában foglaltakra hivatkozott, és egyidejűleg elrendelte a kiutasítás hatósági kísérettel (kitoloncolással) történő végrehajtását, figyelemmel arra, hogy az indítványozó kiutazásának ellenőrzése a közbiztonság, közrend védelme érdekében szükséges.
- [4] 1.2. A Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét a Budapesten, 2020. április 8-án hozott, 15.K.701.177/2020/4.számú ítéletével elutasította. Ítéletének indokolásában a bíróság elsőként rögzítette, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 41. § (1) bekezdése és a Harmtv. 46. § (2) bekezdése elbírálási határidőre vonatkozó kógens rendelkezése alapján a bíróság a jogvitát tárgyaláson kívül bírálta el. Megállapította a bíróság ezt követően, hogy a Harmtv. 43. § (3) bekezdése egyértelmű a tekintetben, hogy az alperest mint jogalkalmazó szervet a BRFK javaslata kötötte, attól való eltérésre sem a kiutasítás, sem a beutazási és tartózkodási tilalom körében nem volt lehetősége. Hivatkozott a bíróság e körben a Harmtv. 43. §-ához fűzött törvényi indoklásra is, amely

kimondja, hogy a rendvédelmi szervek által tett javaslatot az idegenrendészeti hatóság semmilyen elemében, sem a javaslat tényében, sem a beutazási és tartózkodási tilalom időtartama tekintetében nem vizsgálhatja felül. Megállapította továbbá a bíróság azt is, hogy a közigazgatási határozat eljárásjogi hibában nem szenved, mivel az alperes a tényállásfeltárási kötelezettségének az eljárás lefolytatására irányadó jogszabályok betartásával eleget tett, és további tényállási elemeket a Harmtv. kógens rendelkezései folytán nem kellett a határozata részévé tenni. A bíróság szerint téves az az indítványozói hivatkozás, hogy az alperes a döntését mérlegelési jogkörben hozta meg, az eljárásban nem lehetett mérlegelni sem az indítványozó személyes körülményeit, sem a kórházban és a hatósági eljárásban tanúsított magatartását. Megállapította végül a bíróság azt is, hogy a *non-refoulement* követelmény vizsgálata érdekében az alperes beszerezte a menekültügyi hatóság véleményét, és annak alapján állapította meg, hogy az indítványozó számára Irán területe biztonságosnak tekinthető, ezért a Harmtv. 51. § (1) bekezdése szerinti kiutasítás elrendelésére vonatkozó tilalom nem áll fenn.

- [5] Végül a bíróság megállapította, hogy az indítványozó a hatósági eljárásban – jogi képviselője jelenlétében – foganatosított személyes meghallgatása során lehetőséget kapott nyilatkozattételre, így a Harmtv. 87. §-a sem sérült, illetve perbeli személyes meghallgatása sem volt indokolt.
- [6] 2. Az indítványozó az Alaptörvény XIV. cikkének (2) bekezdésére, a XXIV. cikk (1) bekezdésére, valamint a XXVIII. cikk (1), (2), (4) és (7) bekezdésére alapította alkotmányjogi panaszát.
- [7] 2.1. Az indítványozó a XXVIII. cikk (7) bekezdése kapcsán sérelmezte a bíróságnak a Harmtv. 43. § (3) bekezdésére vonatkozó jogértelmezését, mert álláspontja szerint az idegenrendészeti hatóság a kiutasítás tárgyában mérlegelés alapján kell hogy döntsön, a rendvédelmi szerv javaslata kizárólag a beutazási és tartózkodási tilalom tárgyában bír kötéserővel, ezzel ellentétes álláspont – azazhogy sem az OIF, sem a bíróság nem térhet el a javaslatától – nézete szerint kiüresíti a jogorvoslathoz való jogot.
- [8] 2.2. Az indítványozó szerint sérti az Alaptörvény XIV. cikk (2) bekezdésébe foglalt csoportos kiutasítás tilalmáról szóló rendelkezést az, hogy az indítványozót 12 iráni diáktársával együtt toloncolták vissza Irán területére, ráadásul valamennyi ügy az illetékes bíróság ugyanazon bírójához került kiszignálásra, amely a bírói pártatlanságot és függetlenséget megtestesítő ügyszignálási automatizmust (véletlenszerűséget) figyelembe véve matematikai és statisztikai lehetetlenség.
- [9] 2.3. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikkét sérti az, hogy az indítványozót az idegenrendészeti hatóság – és csak az idegenrendészeti hatóság – elé idézték, ahol azonban a rendészeti szervek is kihallgatást foganatosítottak vele szemben, úgy, hogy védő nem volt jelen, mindössze egy tolmács. A panasz szerint ugyancsak a tisztességes eljáráshoz való jogot sértette az is, hogy az indítványozót személyesen ezen kihallgatás után sem az idegenrendészeti hatóság, sem a büntetőügyben nyomozást folytató szerv, sem a bíróság nem hallgatta meg személyesen – megfelelő jogi, védői képviselővel –, annak ellenére, hogy azt többször is kérelmezte.
- [10] Indítványozói álláspont szerint az ügyében hozott közigazgatási határozat egy folyamatban (nyomozati szakban) lévő büntetőügyön alapul, ennek kapcsán rendelték el a kiutasítását, az azonban nem tisztázott, hogy ez a kiutasítás szankció büntetőjogi vagy idegenrendészeti kategóriát képez-e, hiszen ezekre külön-külön esetben van lehetőség, külön-külön jogszabályok alapján. Álláspontja szerint ennek okán a tárgyi ügyben a büntetőjogi felelősség előkérdés, amely az idegenrendészeti eljárás felfüggesztését igényelte volna, azonban a BRFK az ártatlanság vélelmét súlyosan megszegte, amikor folyamatban lévő ügyben adta ki javaslatát.
- [11] 2.4. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének sérelmét az indítványozó azzal indokolta, hogy csak a vélt elkövetés után három nappal, 2020. március 11-én lépett hatályba az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről szóló 41/2020. (III. 11.) Korm. rendelet, amely álláspontja szerint a kiutasítást lehetővé tette, ezért e szankció alkalmazása sérti a jobbiztonságot és a visszaható hatály tilalmát.
- [12] 2.5. Az indítványban foglaltak szerint sérült az indítványozó jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való joga azzal, hogy a bíróság 2020. március 31-én meghozta az azonnali jogvédelmet elutasító végzését, amely ellen

- a jogorvoslatra nyitva álló határidő 2020. április 8. napján járt le, azon a napon, amikor a bíróság kézbesítette az indítványozó jogi képviselője részére az ugyanezen a napon kelt ítéletet.
- [13] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezte az indítványozó szerint az is, hogy a bíróság az általa kérelmezett tárgyalás tartását a 2020. április 6-án kelt végzésével mellőzte, úgy, hogy az azonnali jogvédelmet sem rendelte el, pedig az R. 41. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján az indítványozó kérelme jogszerű volt.
- [14] Végül az indítványozó szerint az eljáró bírónak tárgyalás tartása nélküli eljárás esetén – a hatályos jogszabályok szerint – tanácsulást kellett volna tartania, és arról a feleket megfelelő határidő tűzésével kellett volna tájékoztatnia, hiszen a felek innen értesülhettek volna arról, hogy nyilatkozataikat meddig és milyen tartalommal tehetik meg az ítélelhozatal előtt.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság a per tárgyát képező közigazgatási határozat és az annak alapjául szolgáló iratok beszerzése érdekében végzésével megkereste az OIF vezetőjét, tájékoztatást kérve egyidejűleg arra nézve, hogy az indítványozó ügyében a hivatkozott – kiutasítást, valamint beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő – határozat jelenleg érvényben van-e és amennyiben nem, úgy az indítványozó Magyarországon tartózkodását illetően milyen döntés és mely jogszabályi rendelkezés alapján áll fenn korlátozás.
- [16] Az OIF – az iratok megküldése mellett – 2020. október 29-én kelt válaszában arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy a BRFK 2020. június 18-án kelt határozatával az indítványozóval szemben megindított büntető-eljárást megszüntette, majd – az OIF megkeresésére – a BRFK átiratában azt közölte, hogy a korábbi javaslatában foglaltakat nem tartja fenn, az indítványozó a továbbiakban a közrendet és a közbiztonságot nem veszélyezteti. Erre tekintettel az OIF 2020. augusztus 31. napján kelt 106-1-33155/44/2020-Ké számú határozatával a beutazási és tartózkodási tilalmat visszavonta.
- [17] Az indítványozó 2020. szeptember 2. napján tartózkodási engedély kiadása iránti kérelmet terjesztett elő, melynek az OIF helyt adott és az indítványozó magyarországi tartózkodását 2022. június 29. napjáig engedélyezte.
- [18] 4. Az Abtv. 59. §-a alapján az Alkotmánybíróság – az Ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan oka fogyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdésének e) pontja alapján oka fogyottá válik az indítvány különösen, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált.
- [19] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a közigazgatási per alapjául szolgáló 106-1-33155/7/2020-Ké számú határozatban foglalt rendelkezések visszavonása okán az indítványozó keresetét elutasító – az alkotmányjogi panasszal támadott – ítélet önmagában joghatás kiváltására nem alkalmas, és az eljárás folytatására okot adó körülmény (a per tárgya) megszűnése miatt az alkotmányossági vizsgálat feltételei nem állnak fenn.
- [20] Az Alkotmánybíróság fentiekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és az alkotmányjogi panasz eljárást, az Abtv. 59. §-a és az Ügyrendjének 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2020. december 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1040/2020.

• • •